

Fornleifaskráning

vegna fyrirhugaðra framkvæmda í Álfsnesi í
Reykjavík.

Sindri Ellertsson Csillag
Desember 2008

Forsíðumyndin sýnir rúst (nr. 155:1) við Glóru á Álfsnesi. Ljósmynd: SEC.

FÖRNLEIFAFRÆÐISTOFAN

© Sindri Ellertsson Csillag
Unnið fyrir Mannvit verkfræðistofu
Desember 2008
Rannsóknarvinna í maí 2008

Inngangur

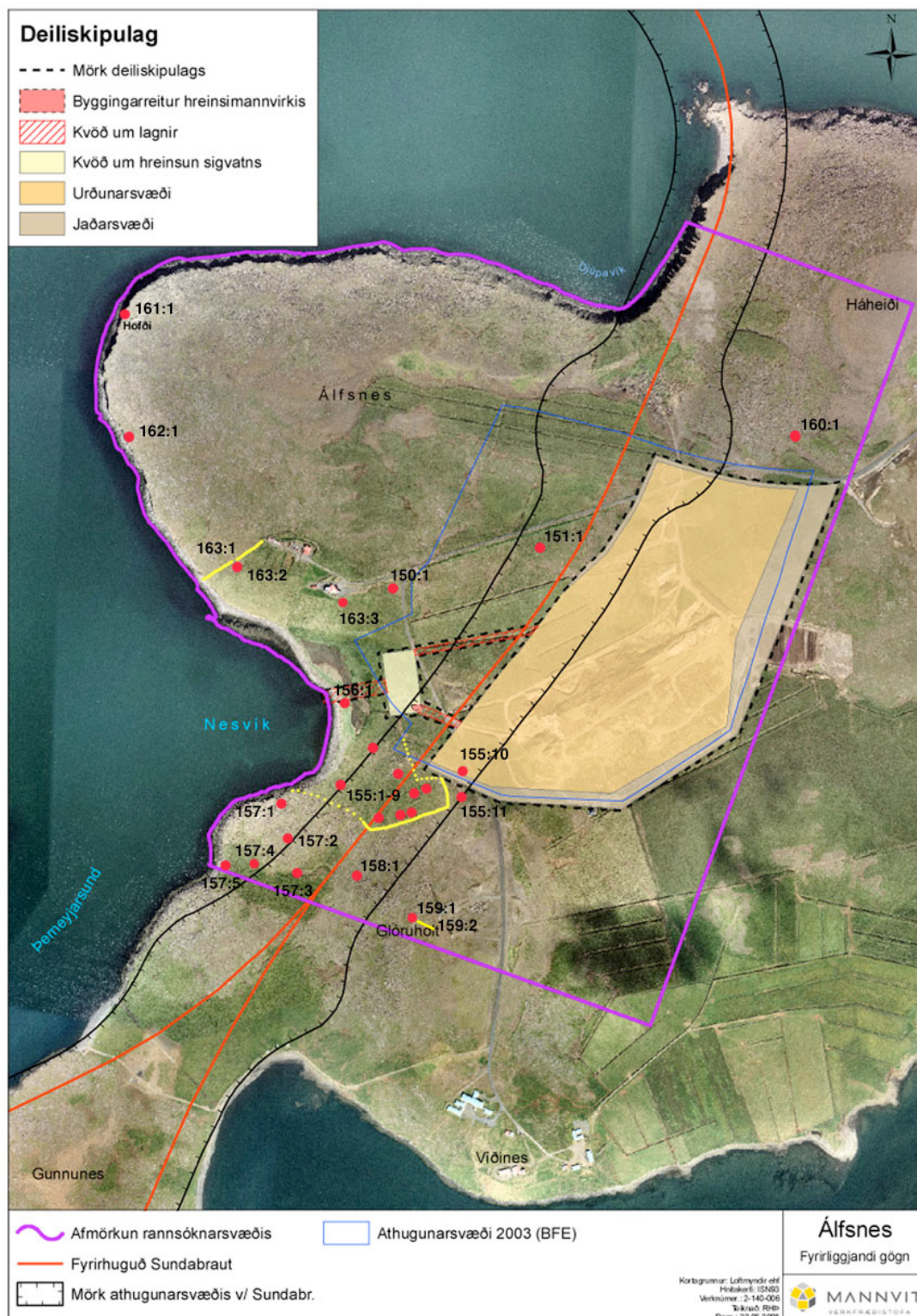
Að beiðni Mannvits, verkfræðistofu, kannaði Fornleifafræðistofan fyrirhugað athafnasvæði í Álfsnesi í Reykjavík, sbr. mynd 1, með tilliti til fornleifa. Niðurstöður þessarar athugunar verða aðallega notaðar við skipulagsmál vegna fyrirhugaðra framkvæmda á athugunarsvæðinu. Skráningin nú var gerð í framhaldi af skráningu sem gerð hafði verið vegna breytinga á skipulagi við urðunarsvæðið árið 2003.

Allt svæðið var kannað á vettvangi og fornleifa leitað. Ekki voru könnuð svæði utan áhrifasvæðisins sem hugsanlega verða fyrir raski vegna efnisgeymslu, vinnubúða eða annars, enda engar upplýsingar til um slíkt.

Farið var í gegnum nokkrar heimildir svo sem sýslu- og sóknarlýsingar, örnefnaskrár, *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns*, manntöl, Friðlýsingarskrá og fyrirliggjandi fornleifaskrár.

Vettvangsvinna fór fram dagana 23, 26 og 28 maí 2008. Hver staður fékk eitt númer og fornleifar á viðkomandi stað, einar eða fleiri, fengu sitt undirnúmer. Þannig getur einn staður geymt einar eða fleiri fornleifar (t.d. nr. 155:1-11 o.s.frv.). Hvert sveitarfélag hefur sitt eigið númerakerfi í gagnasafni Fornleifafræðistofunnar frá 1 – n.

Fulltrúi verkkaupa var Jóhanna Björk Weissshappel, líffræðingur, hjá Mannviti verkfræðistofu.

Mynd 1. Yfirlit yfir staðsetningu svæðisins sem kannað var (fjólublá lína). Rauðir punktar sýna fornleifar. Gular línur sýnir garða. Kort: Loftmyndir ehf. Viðbætur: Mannvit verkfræðistofa & SEC.

Skráningin

Á hinu kannaða svæði eru engar friðlýstar fornleifar en bent skal á að skv. þjóðminjalögum frá 2001 eru allar fornleifar eldri en 100 ára

friðaðar og sumar friðlýstar. Þeim má enginn, hvorki landeigandi, framkvæmdaaðili né nokkur annar spilla, granda né úr stað færa, nema með leyfi Fornleifaverndar ríkisins (10. gr.). Því eru allar fornleifarnar á svæðinu, sem eldri eru en 100 ára, friðaðar skv. lögunum.

Friðlýstum fornleifum fylgir 20 m friðhelgt svæði út frá ystu sýnilegu mörkum þeirra. Um friðaðar fornleifar gilda engin sérstök ákvæði hvað þetta varðar. Sú hefð hefur þó komist á að fara ekki of nærri fornleifum og taka tillit til eðlis þeirra og þarfa (*Þjóðminjalög* 2001).

Hið kannaða svæði

Á svæðinu fundust 11 staðir með 28 fornleifum. Þ.á.m. 11 fornleifar við eyðibýlið Glóru, einnig kallað Urðarkot. Af þessum ellefu stöðum teljast tveir hafa hátt minjagildi, en það eru minjar eyðibýlisins Glóru (nr. 155:1-11) og Bæjarhóll Álfsness (nr. 163:1-3) sem mögulega liggur undir núverandi bæjarhúsum á Álfsnesi. Þrír staðir teljast hafa talsvert minjagildi og sex lítið minjagildi. Einstakar fornleifar geta haft lítið eða talsvert minjagildi þó staðurinn sjálfur hafi hátt gildi.

Í ágætu ástandi voru tveir staðir. Í sæmilegu ástandi sex og tveir voru í lélegu ástandi. Einstakar fornleifar geta verið í lélegu eða sæmilegu ástandi þó staðurinn sjálfur sé talinn í ágætu ástandi.

Í mikilli hættu vegna hinna fyrirhuguðu framkvæmda voru alls fimm fornleifar. Í talsverðri hættu sex fornleifar og í lítilli hættu 17 fornleifar. Sjá nánar í töflu 1.

Allar minjarnar sem skráðar voru eru taldar vera frá tímabilinu 1500-1900 nema fjórar. Þær eru rúst nr. 150:1, rúst nr. 151:1, hleðslur nr. 158:1 og varða nr. 161:1 sem allar eru taldar vera yngri en 1900.

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi þeirra fornleifa sem taldar eru í hættu þurfa mótvægisáðgerðir að koma til. Fjallað verður um mögulegar mótvægisáðgerðir síðar. Þessar athugasemdir eiga við allar framkvæmdir, urðunina sjálfa sem og umferð véla, frárennsli og annara nauðsynlegra þátta við framkvæmdina.

Nr.	Tegund	Fj.	Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Minjagildi	Friðlýst?	Mótvægisáðgerð
<i>Álfsnes, Gullbringusýslu</i>									
150:1	Rúst	1	Sorpurðun	Talsverð	Sæmilegt	1900-	Lítið	Nei	Rannsókn.
151:1	Rúst	1	Sorpurðun	Mikil	Ágætt	1900-	Talsvert	Nei	Snið, nákv. teikn.
155:1-11	Eyðibýli	13	Sorpurðun	Talsverð	Ágætt	1550-1900	Hátt	Nei	Rannsókn.
155:1	Bæjarrhús	1	Sorpurðun	Talsverð	Ágætt	1550-1900	Hátt	Nei	Rannsókn.
155:2	Fjárhús	1	Sorpurðun	Lítill	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Nei	Rannsókn.
155:3	Túngarður	1	Sorpurðun	Mikil	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Snið, nákv. teikn.
155:4	Rúst	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Rannsókn
155:5	Rúst	1	Sorpurðun	Talsverð	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Nei	Rannsókn
155:6	Rúst	1	Sorpurðun	Lítill	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Nei	Rannsókn
155:7	Matjurtargarður	1	Sorpurðun	Talsverð	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Nei	Prufuhola.
155:8	Rúst	1	Sorpurðun	Lítill	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Nei	Rannsókn
155:9	Brunnur	1	Sorpurðun	Talsverð	Ágætt	1550-1900	Hátt	Nei	Rannsókn
155:10	Rúst	1	Sorpurðun	Mikil	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Nei	Rannsókn
155:11	Rúst	1	Sorpurðun	Mikil	Lélegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Rannsókn
156:1	Skiparétt	1	Sorpurðun	Mikil	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Snið, nákv. teikning

157:1-5	Fiskibyrgi	5	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Prufuh, nákv. teikn.
157:1	Fiskibyrgi	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Prufuh, nákv. teikn.
157:2	Fiskibyrgi	1	Sorpurðun	Lítill	Lélegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Prufuh, nákv. teikn.
157:3	Fiksibyrgi	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Prufuh, nákv. teikn.
157:4	Fiskibyrgi	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Prufuh, nákv. teikn.
157:5	Fiskibyrgi	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Nei	Prufuh, nákv. teikn.
158:1	Hleðslur	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1900-	Lítið	Nei	Prufuh, nákv. teikn.
159:1-2	Varða og garður	2	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Nei	Nákv. GPS, ljósm.
159:1	Landamerkjavarða	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Nei	Nákv. GPS, ljósm.
159:2	Landamerkjagarður	1	Sorpurðun	Lítill	Lélegt	1550-1900	Lítið	Nei	Snið, nákv. teikning
160:1	Varða	1	Sorpurðun	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Nei	Nákv. GPS, ljósm.
161:1	Varða	1	Sorpurðun	Lítill	Ágætt	1900-	Lítið	Nei	Nákv. GPS, ljósm.
162:1	Varða	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Nei	Nákv. GPS, ljósm.
163:1-3	Býli	3	Sorpurðun	Lítill	Ágætt	1550-1900	Hátt	Nei	Rannsókn.
163:1	Garður	1	Sorpurðun	Lítill	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Nei	Snið, nákv. teikning.
163:2	Beitarhús	1	Sorpurðun	Lítill	Ágætt	1550-1900	Lítið	Nei	Rannsókn.
163:3	Álfhóll	1	Sorpurðun	Lítill	Ágætt	1550-1900	Lítið	Nei	Prufuhola.
11 staðir		28 fornleifar							

Tafla 1. Helstu niðurstöður fornleifaskráningarinnar á Álfsnesi. Nánari upplýsingar í fornleifaskrá.

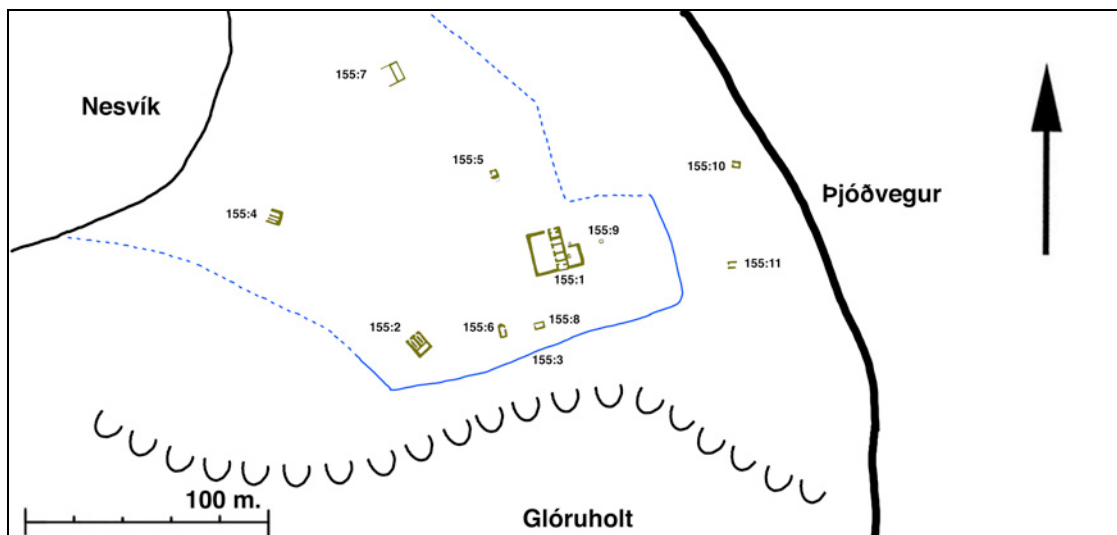
Helstu fornleifarnar

Merkilegustu fornleifarnar sem fundust á áhrifasvæðum hinnar fyrirhuguðu stækkunnar á sorpurðunarsvæðinu í Álfsnesi eru að mati undirritaðs þessar:

Glóra / Urðarkot

Í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns frá 1713 segir að hjáleigan Glóra eða Urðarkot sé byggt frá Álfsnesi (*Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns*, bls. 333-334). Í manntalinu sem gert var árið 1703 kemur þó einungis fyrir nafnið Urðarkot (*Manntal á Íslandi árið 1703* bls. 33). Lítill vafi er þó á að bæði nöfnin eigi við einn og sama staðinn. Hugsanlega hefur annað nafnið verið hið opinbera nafn en hitt notað af heimafólki líkt og mímörg dæmi eru til um. Þó býlið komi fyrst fram í heimildum árið 1703 er ekki hægt að útiloka að það sé eitthvað eldra. Úr þessu fæst þó ekki úr skorið nema með frekari rannsóknum. Glóra er talin vera farin í eyði laust fyrir aldamótin 1900 (*Landnám Ingólfs*, 2. Bindi, bls. 101).

Eyðibýlið er á fallegum stað norður undir Glóruholti í aflíðandi, grasi grónni og grýtttri brekku. Á staðnum eru alls 11 fornleifar eins og áður hefur komið fram og þar af eru tvær fornleifar í mikilli hættu vegna fyrirhugaðra framkvæmda og fjórar í talsverðri hættu. Eyðibýlið telst hafa hátt minjagildi en þær fornleifar sem eru í hættu hafa talsvert minjagildi.

Mynd 2. Yfirlit yfir staðsetningu hinna skráðu fornleifa og túngarðs á bæjarstæði Glóru. Teikning: SEC.

Háheiði

Í Jarðabók Árna Magnússon og Páls Vídalíns frá 1713 segir frá eyðibýlinu Háheiði. Rústir þessa býlis hafa ekki fundist, þrátt fyrir talsverða leit, en gætu þó legið innan urðunarsvæðisins (*Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns*, bls. 335). Sumir telja að Háheiði sé að finna undir rúst nr. 151:1 en verður það að teljast harla ólíklegt. Líklegra er að rústir býlisins liggi í holtinu SV-undir háheiðinni (sjá mynd 1). Þar sem umræddar fornleifar hafa ekki fundist eru þær enn óskráðar en þær munu að öllum líkindum hafa hátt minjagildi.

Skiparétt

Fyrir ofan sjávarkambinn við Álfsnesvíkina er að finna skiparétt sem kölluð hefur verið Stekkjarrétt eða Naustið. Réttin er hlaðin úr fallegum lábörðum steinum (Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir I; Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir II). Fyrirhugaðar frárennislagnir út í Álfsnesvíkina munu hugaslega raska skiparéttinni og er hún því í mikilli hættu. Skiparéttin telst hafa talsvert minjagildi.

Áhrif framkvæmda á fornleifar og mótvægisáðgerðir

Verði af framkvæmdum er ljóst að mótvægisáðgerða er þörf. Mótvægisáðgerðirnar eru allt frá einföldum prufuholum að flóknari rannsóknum. Allt fer það eftir því hvort hægt verði að tryggja öryggi einstakra fornleifa eða ekki og/eða hvort framkvæmdasvæðum verði breytt með tilliti til fornleifa.

Sumar fornleifar, eins og t.d. vörður, verða ekki rannsakaðar með eiginlegri fornleifarannsókn. Þær má hins vegar ljósmynda frekar og færa inn á loftmyndir telji Fornleifavernd ríkisins það nauðsynlegt. Að

mati undirritaðs er nóg að færa slíkar minjar inn á nákvæma loftmynd. Í öðrum tilvikum, þegar um rústir er að ræða, verða umfangsmeiri rannsóknir að koma til.

Tillaga að mótvægisáðgerðum vegna þeirra fornleifa sem eru í mikilli hættu vegna framkvæmdanna er sem hér segir:

Verði af framkvæmdum verður nauðsynlegt að teikna upp rúst nr. 151:1 nákvæmlega og grafa snið í gegnum útveggi hennar til að unnt sé að ganga úr skugga um að ekki leynist eldri minjar þar undir.

Rústir nr. 155:10 og 155:11 verður einnig að teikna upp nákvæmlega og grafa snið í gegnum útveggi til þess að ganga úr skugga um að ekki leynist eldri minjar þar undir.

Skiparéttina nr. 156:1 þarf að teikn upp nákvæmlega og grafa snið í gegnum vegg til þess að tryggja að ekki leynist eldri minjar undir henni.

Verði af framkvæmdum þarf einnig grafa snið í gegnum túngarðinn nr. 155:3 á einum eða fleiri stöðum til að ákvarða aldur hans. Sé ekki hægt að tryggja öryggi annarra minja við Glóru þarf að rannsaka þær.

Í 14. grein þjóðminjalaga segir: „Nú telur landeigandi, ábúandi eða einhver annar, þar á meðal sá sem stjórnar opinberum framkvæmdum, svo sem vegna vegagerðar, veitulagnar, framræslu eða skógræktar, er haggð geti við fornleifum og skal hann þá skýra Fornleifavernd ríkisins frá því áður en hafist er handa við verkið. Lýst skal nákvæmlega breytingum þeim er af framkvæmd mundi leiða. Fornleifavernd ríkisins ákveður hvort og hvenær framkvæmd megi hefja og með hvaða skilmálum. Við allar meiri háttar framkvæmdir, svo sem vegagerð, virkjanaframkvæmdir, flugvallargerð, veitulagnir og skógrækt, skal sá sem fyrir þeim stendur bera kostnað af nauðsynlegum framkvæmdum.“ (Þjóðminjalög 2001).

Skv. 12. grein þjóðminjalaga er öllum gert skylt að gera Fornleifavernd ríkisins viðvart ef fornleifar liggja undir skemmdum. Eins er öllum þeim sem finna áður óþekktar fornleifar skylt skv. 13. grein að skýra Fornleifavernd ríkisins frá fundinum eins fljótt og unnt er. Sömuleiðis er skylt skv. 18. grein laganna að tilkynna Fornleifavernd ríkisins svo fljótt sem við verður komið þegar gripir (forngripir) finnast í jörðu. Með þessari skýrslu er þessum skyldum fullnægt.

Niðurstaða

Alls fundust 11 staðir með 28 fornleifum á hinu kannaða svæði á Álfsnesi í Reykjavík.

Af fornleifunum 28 eru fimm taldar í mikilli hættu vegna hinna fyrirhuguðu framkvæmda. Þær fornleifar teljast allar hafa talsvert minjagildi. Ef að framkvæmdum kemur verður óhjákvæmilegt að raska

fornleifunum, en slíkt verður ekki gert nema með leyfi viðeigandi aðila og ekki án mótvægisáðgerða en nefndar hafa verið hugsanlegar mótvægisáðgerðir. Þær tillögur ná þó aðeins til þeirra fornleifa sem taldar voru í mikilli hættu. Ef ekki reynist unnt að tryggja öryggi þeirra fornleifa sem teljast í talsverðri eða lítilli hættu þurfa að koma til frekari mótvægisáðgerðir.

Allt rask á fornleifum (einnig rannsóknir) varðar við þjóðminjalög og þarf leyfi Fornleifaverndar ríkisins til slíks. Fornleifaverndin setur einnig þá skilmála sem henni kann að þykja nauðsynlegir.

Varast ber að hafa vinnuskúra eða efnisgeymslur of nálægt fornleifum (mælt með a.m.k. 20 m fjarlægð) og haga akstri þungavinnuvéla með tilliti til fornleifa.

Heimildir:

- Bjarni F. Einarsson. *Fornleifaskráning vegna hugsanlegra breytinga á skipulagi við urðunarstaðinn í Álfsnesi, Reykjavík*. Fornleifafræðistofan. Reykjavík 2003.
- Fornleifaskrá*. Skrá um friðlýstar fornleifar. Fornleifanefnd – Þjóðminjasafn Íslands. Ágúst Ó. Georgsson tók saman. Reykjavík 1990.
- Kristján Eldjárn. Leiruvogur og Þerneyjarsund. *Árbók hins íslenska fornleifafélags* 1980. Reykjavík 1981. bls. 25-35.
- Landnám Ingólfs. Safn til sögu þess*. 1. bindi. Reykjavík 1935.
- Landnám Ingólfs. Safn til sögu þess*. 2. bindi. Ýmsar ritgerðir. Reykjavík 1936.
- Landnám Ingólfs. Safn til sögu þess*. 3. bindi. Sýslu- og sóknarlýsingar. Reykjavík 1937.
- Manntal á Íslandi árið 1703*. Reykjavík 1924-1947.
- Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns*. Gullbringu- og Kjósarsýsla. 3. Bindi. Kaupmannahöfn 1943.
- Þjóðminjalög nr. 107, 20. maí 2001*. Þingskjal 1490, 126.

Óbirtar heimildir.

- Álfsnes. Örnefnaskrá. Ari Gíslason skráði. Handrit. Örnefnastofnun.
- Álfsnes. Örnefnaskrá. Athugasemdir I. Handrit. Örnefnastofnun.
- Álfsnes. Örnefnaskrá. Athugasemdir II. Handrit. Örnefnastofnun.

Fornleifaskrá

Fornleifaskrá

Aðalnr.

150

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Hverfi

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Bjarni F. Einarsson

Dags.

11/9 2003

GPS Staðsetning

E 366106 N 412540

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

20

Skekkja

3

Teqund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Sorpurðun

Hætta

Lítil

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1900-

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Ca. 10 m suður af vegi að Álfsnesi. Í aflíðandi brekku í haga.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

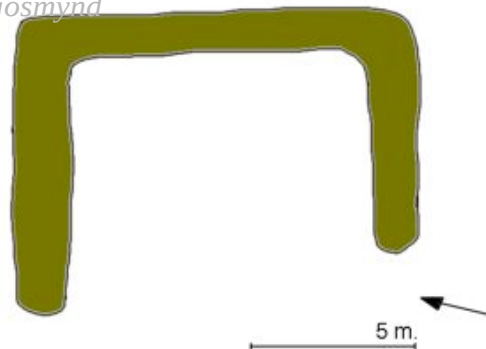
9 x 12 m (NV - SA).

Veggir úr grjóti og jarðvegi, 1 - 1,5 m breiðir og 0,1 - 0,5 m háir. SV - hlið vantar alveg. Garðlög sjást víða að innan- og utanverðu. Gólf er grafið niður í brekkuna. Rústin er illa hlaðin.

Veggirnir eru hlaðnir upp úr grjóti utanvert og fyllt upp með jarðvegi á milli. Víða er grjótið mjög stórt. Rústin er vel gróin.

Ofan við rústina að norðaustanverðu, nánast áfast henni, liggur gömul gata, eða leifar af götu. Er hún ca. 3 m breið og má grilla í upphleðslu á götunni við NV - horn rústarinnar.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Bjarni F. Einarsson

Filma nr./teg. myndar

Stafræn. Olympus C-2040zoom

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að taka í hana prufuholu til að ganga úr skugga um að engar eldri minjar leynist undir. Leita þarf leyfis Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

151

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Hverfi

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Bjarni F. Einarsson

Dags.

11/9 2003

GPS Staðsetning

E 366453 N 412626

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

30

Skekkja

3

Teqund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Fjárhús

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Sorpurðun

Hætta

Mikil

Ástand

Ágætt

Aldur

1900-

Í eyði

Tímab. hættumat

Tímab. hætta

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

Varðveislugildi

Einkunn 2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Ca. 35 m suður af vegi að Álfsnesi. Í haga.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

11 x 15,5 m (ANA - VSV).

Veggir úr grjóti (og torfi), 1,0 - 2,0 m breiðir og 0,3 - 1,3 m háir.

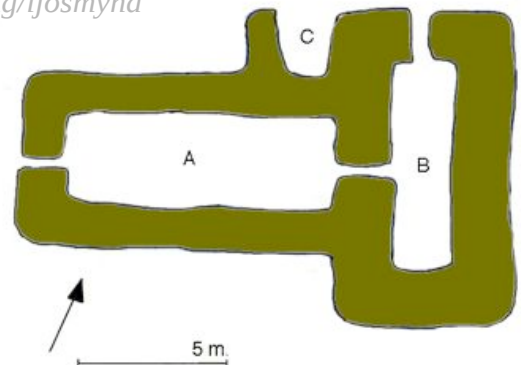
Þrjú hólfi eru á rústinni (hólf A - C). Dyr eru á þeim öllum. Á hólfi A eru dyr út til VSV og inn í hólf B til ANA. Á hólfi B eru aðrar dyr út til NNV. Á hólfi C eru dyr í sömu átt og á hólfi B. Þar vantar NNV hliðina og trúlega hefur þak aldrei verið yfir því hólfi.

Garðlög eru í öllum hólfum að innanverðu. Kampar og kampsteinar áberandi og kröftugir.

Rústin er vel gróin.

Undir henni gætu leynst eldri minjar.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Bjarni F. Einarsson

Filma nr./teg. myndar

Stafræn. Olympus C-2040zoom

Athugasemdir

Ganga þarf úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni, en til þess þarf að grafa prufuskurð þvert á vegg rústarinnar. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Undirnr.

1-11

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 366166 N 412043

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

11

Skekkja

3

Tegund minja

Eyðibýli

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Landeyðing

Hætta

Lítill

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Talsverð

Merkja?

Nei

Minjagildi

Hátt

Einkunn

7

Varðveislugildi

Hátt

Einkunn 2

7

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Býlið hefur náð frá Glóruholti í suðri að tjörninni við Álfsnes í norðri. Frá Nesvík í vestri og u.þ.b. að þar sem nú liggur vegurinn að Víðisnesi í austri.

Heimildir og munnmæli

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Gullbringu- og Kjósarsýsla. 3. Bindi. Kaupmannahöfn 1943.
Manntal á Íslandi árið 1703. Reykjavík 1924-1947.
Landnám Ingólfs. Safn til sögu þess. 2. Bindi. Ýmsar ritgerðir. Reykjavík 1936.
Landnám Ingólfs. Safn til sögu þess. 3. Bindi. Sýslu og sóknarlýsingar. Reykjavík 1937.
Örnefnaskrá. Álfsnes. Ari Gíslason skráði. Handrit. Örnefnastofnun

Lýsing

Eyðibýli.

Hjáleiga frá Álfsnesi.

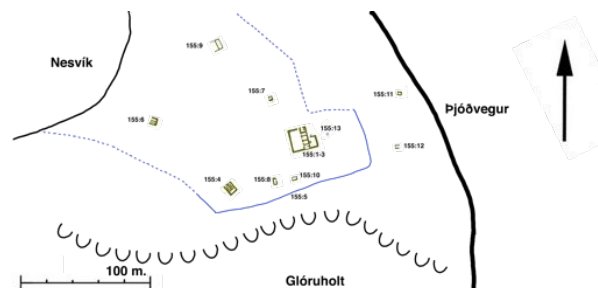
Rústímar á svæðinu eru allar í ágætu ásigkomulagi nema einna helst rúst 155:13 sem er nokkuð löskuð vegna uppblásturs. Aldur rústanna er á bilinu 1700-1900 en þó er ekki víst að þær séu allar jafn gamlar. Nokkuð rask hefur orðið á svæðinu A-verðu en enn sem komið er hefur aðeins áðurnefnd rúst 155:13 orðið fyrir barðinu á því.

Býlið er ýmist kallað Urðarkot eða Glóra. Í Jarðabókinni koma bæði nöfnin fyrir en í manntalinu árið 1703 kemur aðeins fyrir nafnið Urðarkot. Í Sýslu- og sóknarlýsingu sem gerð var árið 1855 segir: „Glóra 5hndr. Suður frá Álfsnesi við sömu vík [þ.e. Álfsnesvík.] Var áður hjá leiga þaðan“ (Landnám Ingólfs. 3. Bindi. bls. 232). Í lýsingu sóknarinnar frá árinu 1937 segir aftur á móti: „Álfsnesi fylgir nú býlið Glóra, er byggt var fram undir síðastliðin aldamót [þ.e. 1900]“ (Landnám Ingólfs. 2. Bindi. bls. 101). Því má gera ráð fyrir því að Glóra hafi farið í eyði nokkru fyrir árið 1900.

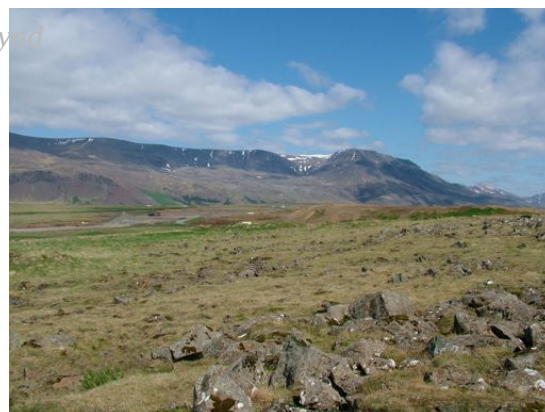
Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústanna þarf að rannsaka þær frekar. Leita þarf áhlits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Filma nr./teg. myndar

Sindri Ellertsson Csillag

Fuji FinePix S7000

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

23.05.2008

GPS Staðsetning

E 366155 N 412046

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

13

Skekkja

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Bæjarhús

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Talsverð

Merkja?

Nei

Minjagildi

Hátt

Einkunn

7

Varðveislugildi

Hátt

Einkunn 2

7

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í túni Glóru. Í dálítilli aflíðandi, grasi grónni og þýfðri brekku um 350 m SSA við bæjarhús í Álfsnesi og um 280 m VSV við urðunarsvæði Sorpu.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Álfsnes. Ari Gíslason skráði. Handrit. Örnefnastofnun.

Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir. Handrit. Örnefnastofnun.

Jarðabók Arna Magnússonar og Páls Vídalíns. Gullbringu- og Kjósarsýsla. 3. Bindi. Kaupmannahöfn 1943.

Manntal á Íslandi árið 1703. Reykjavík 1924-1947.

Lýsing

Rúst/Bæjarhús.

7x24 m (NNV-SSA).

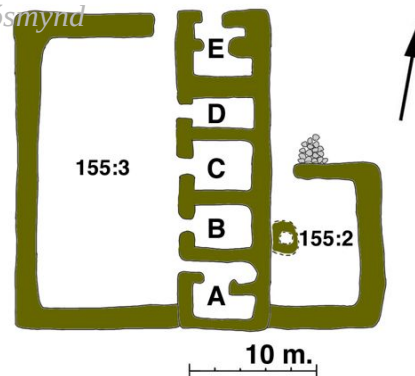
Veggir úr grjóti og torfi; 0.5-1.6 m á breidd og 1-2 m á hæð. 5 Hólf eru á rústinni (hólf A-E). Dyr eru á þeim öllum. Á hólum A-D eru dyr út til VSV og á hólfi E eru dyr út til NNV. Garðlög sjást í öllum hólum bæði að innan og utan. Rústin er öll mjög vel gróinn grasi og á köflum mosa.

Tvö gerði eru áföst rústinni.

Það fyrra, ANA við rústinaþ, 9x12 m (NNV-SSA) Veggir úr grjóti og jarðvegi; 1-2 m á breidd og 1-1.2 m á hæð. ANA-hlið bæjarhúsanna 155:1 myndar VSV-hlið gerðisins. Hlið er á gerðinu á NNV-megin. Veggir vel grónir grasi og á kafla eru þeir grónir mosa. Hugasanlegt er að kró sé innan gerðisins.

Það seinna, VSV við rústina; 13x24 m (NNV-SSA). Veggir úr grjóti og jarðvegi; 1.5-2 m á breidd og 0.4-1.4 m á hæð. Garðlög sjást ekki en steinar sjást þó á stangli. Áfast VSV-hlið hólfs A í 155:1. Hlið er á gerðinu á NNV-hlið. Gerðið er vel gróið grasi.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústanna þarf að rannsaka þær frekar. Leita þarf áhlits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

2

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

23.05.2008

GPS Staðsetning

E 366085 N 411980

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

13

Skekkja

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Fjárhús

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Um 300 m ASA við Urðunarsvæði Sorpu og um 200 m SSA við Nesvík. Í túni Glóru í vel þýfðri og grasi grónni aflíðandi brekku.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

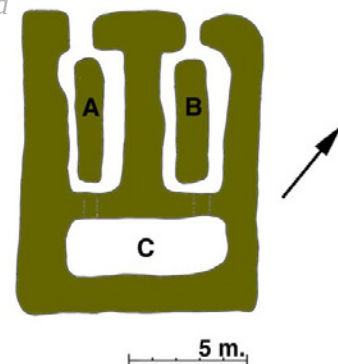
Rúst.

9x12 m (NV-SA).

Veggir úr grjóti (og torfi); 1-2 m á breidd og 0.3-1.4 m háir.

Þrjú hólfr eru á rústinni (hólf A-C). Dyr eru á hólfum A og B út í NV. Á hólfi C hafa þó e.t.v. verið gluggar inn í hólfi A og B til NV. Garðar (fóðurgarðar) eru í hólfum A og B. Garðlög sjást á köflum að innan- og utanverðu Rústin er vel gróin grasi og mosa.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

3

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

23.05.2008

GPS Staðsetning

E 365887 N 412049

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

5

Skekkja

3

Tegund minja

Garður

Tilgáta/Niðurstaða

Túngarður

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Mikil

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

5

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

5

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Liggur í kringum tún Glóru frá lítilli vík milli Þerneyjarsunds og Nesvíkur í SA upp fyrir fjárhús 155:3 og beygir þar í NA. Hverfur svo á kafla en er sýnilegur aftur við rúst 155:8 heldur þar áfram í NA í um 20 m og beygir svo í NV aftur niður að sjó.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Túngarður.

Hlaðinn úr grjóti; 0.3-1 m á breidd og 0.1-1 m á hæð. Garðurinn er að hluta til byggður utan í stórar klapir. Garðlög sýnileg á köflum en garðurinn er mjög víða mjög sokkinn og gróinn.

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðsins þarf að rannsaka hann frekar. Grafa þyrfti skurði, einn eða tvo, til að kanna umfang og eðli hans. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

4

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

23.5.2008

GPS Staðsetning

E 365997 N 412049

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

9

Skekkja

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Á dálitlum hól í aflíðandi grasi grónni og þýfðri brekku innan túngarðs Glóru. Um 300 m S af íbúðarhúsum í Álfsnesi og um 60 m NA af fjárhúsum 155:3.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

7x8 m (NNA-SSV).

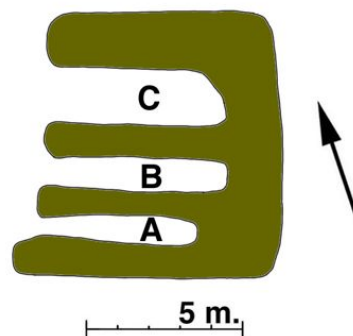
Veggir úr grjóti og jarðvegi; 1-1.2 m breiðir og 0.2 -0,5 m háir.

Þrjú hólfr eru á rústinni (hólfr A-C). Dyr eru á þeim öllum út til VNV.

Garðlög sjást ekki en steinar sjást á stangli hér og þar.

Rústin er mjög vel gróinn grasi og mosa.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnast undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbrindusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

5

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

23.05.2008

GPS Staðsetning

E 366118 N 412084

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

9

Skekkja

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Talsverð

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í aflíðandi, grasi grónni og þýfðri brekku í túni Glóru um 300 SSA við bæjarhús í Álfsness og um 300 m VSV við urðunarsvæði Sorpu.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

5x7 m (NNV-SSA).

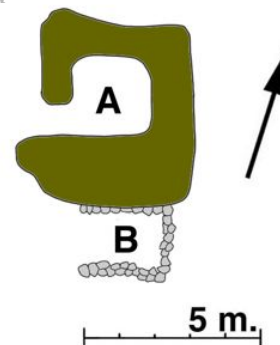
Veggir úr grjóti (og torfi); 0.2-2m á breidd og 0.2-0.8 m á hæð.

Tvö hólfr eru á rústinni (hólf A-B). Dyr eru á báðum hólfum út til VSV. Hólf B er þó mun veigaminna og aðeins gert úr grjóthleðslum. Sennilega hefur ekki verið þak á því hólfi.

Garðlög sjást á köflum að innanverðu og víða sjást steinar á stangli.

Í báðum hólfum eru leifar af bárujárnri. Rústin er nokkuð vel gróin mosa og grasi, sérstaklega hólf A.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

6

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

23.05.2008

GPS Staðsetning

E 366137 N 411993

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

11

Skekkja

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í túni Glóru. Í grasi grónni, þýfðri og aflíðandi brekku um 370 m SSA bæjarhúsa í Álfsnesi og um 300 m SV við urðunarsvæði Sorpu.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

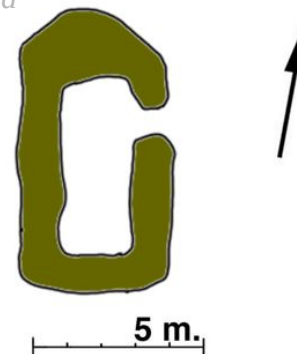
4x8 m (NNV-SSA).

Veggir úr grjóti og jarðvegi; 1.5-2 m á hæð og 0.4 -1 m á hæð.

Dyr eru á rústinni út í ANA. Garðlög sjást ekki en steinar sjást þó víða. NNV-hliðin hefur runnið til NNV.

Rústin er vel gróinn grasi og á köflum gróin mosa.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

7

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 366036 N 412150

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

3

Skekkja

3

Tegund minja

Gerði

Tilgáta/Niðurstaða

Matjurtagarður

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Talsverð

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

4

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

4

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í túni Glóru. Í vel grónni aflíðandi brekku um 300 m S af íbúðarhúsum í Álfsnesi og um 300 VSV við urðunarsvæði Sorpu.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Gerði/Matjurtagarður.

9x21 m (NV-SA).

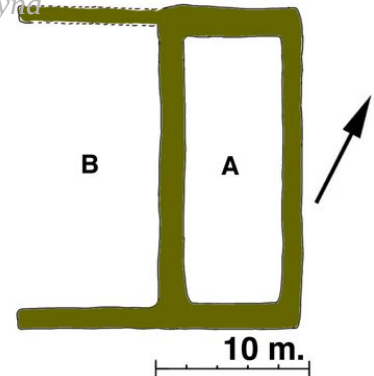
Veggir úr grjóti og jarðvegi; 0.4-1 m og 0.2-0.8 m á hæð.

Tvö hólfr eru á garðinum (hólf A-B). Hólf A er þó mun greinilegra en á hólf B þar sem SA-hliðina vantar alveg og NV-hliðin er mjög óskýr.

Garðlög sjást ekki en steinar sjást á víða köflum.

Gerðið er vel gróið grasi.

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnast undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

8

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 366163 N 411994

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

11

Skekka

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í túni Glóru. Liggur í aflíðandi, grasi grónni og þýfðri brekku um 320 m S við íbúðarhús í Álfsnesi og um 280 m SSV við urðurnarsvæði Sorpu.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

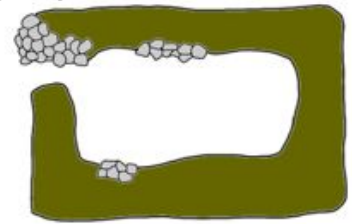
4x6 m (VSV-ANA).

Veggir úr grjóti (og torfi); 0.8-1.1 m á breidd og 1 m á hæð.

Garðlög sjást víða að innanverðu. Dyr eru á VSV-hlið út í VSV.

Rústin er vel gróin grasi en garðlög (þar sem þau sjást) eru vel gróin mosa.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

9

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 316165 N 412062

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

11

Skekkja

3

Tegund minja

Brunnur

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Talsverð

Merkja?

Nei

Minjagildi

Hátt

Einkunn

7

Varðveislugildi

Hátt

Einkunn 2

7

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í aflíðandi grasi grónni og þýfðri brekku 10 m NA af 155:1 og 15 m SV við Túngarð 155:2.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Brunnur.

1x1 m (brunnopið).

Veggir úr grjóti; 0.2-0.3 m á breidd og um 0.2-0.6 m á hæð.

Garðlög sjást vel ofan í brunninum og á SA horni hans.

Vatn er í brunninum ásamt þónokkru drasli.

Garðlög eru vel vaxin mosa og grasi.

Teikning

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústanna þarf að rannsaka þær frekar. Leita þarf álags Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

10

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 366259 N 412111

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

13

Skekkja

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Landeyðing

Hætta

Lítill

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Fyrir utan túngarð Glóru. Í grasi grónum og þýfðum haga um 400 m SV af íbúðarhúsum á Álfsnesi og um 20 m ANA við Veg út á Víðines.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

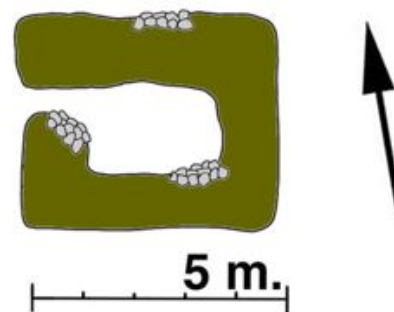
4x5 m (VNV-ASA).

Veggir úr grjóti og jarðvegi; 1-1.2 m á breidd og 0.6-1.2 m á hæð.

Garðlög sjást á köflum bæði að innan og utan. Dyr eru á VNV-hlið.

Rústin er vel gróin grasi en garðlög vel gróin mosa.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

155

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Glóra / Urðarkot

Undirnr.

11

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

23.05.2008

GPS Staðsetning

E 366259 N 412111

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

15

Skekkja

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Landeyðing

Hætta

Talsverð

Ástand

Lélegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Mikil

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Fyrir utan túngarð Glóru. Í aflíðandi blásinni brekku um 420 m SSA við íbúðarhús Álfsness og um 320 m SV við urðunarsvæði Sorpu.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

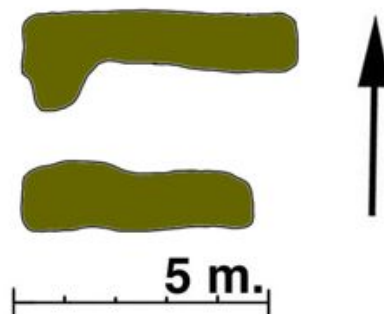
4x5 m (A-V).

Veggir úr grjóti og jarðvegi; 1-1.2 m á breidd og 0.4-0.6 m á hæð.

Garðlög sjást ekki en steinar sjást á stangli hér og þar. Dyr hafa verið á V-hlið en A-hliðin er alveg farin vegna uppblásturs.

Rústin er annars vel gróin grasi og mosa.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnast undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

156

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Stekkjarrett / Naust

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 365996 N 412264

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

4

Skekka

3

Tegund minja

Gerði

Tilgáta/Niðurstaða

Skiparétt

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Landeyðing

Hætta

Lítill

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Mikil

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Á Graseyri fyrir ofan sjávarkamb við Álfsnesvík um 150 m SSA af bæjarhúsunum. Graseyrin er einnig kölluð Lambeyri.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir I. Handrit. Örnefnastofnun.
Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir II. Handrit. Örnefnastofnun.

Lýsing

Skiparétt.

9x10 m (N-S).

Úr lágbörðu grjóti; 1-1.2 m á breidd og 0.2-1.1 m á hæð. Réttin hefur verið opin í V-endan.

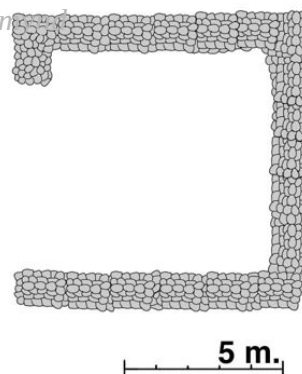
Réttin er lítillaga gróin mosa.

Í Örnefnaskrá segir eftirfarandi:

„Naustið er á Kambnum... Þar var fjárrétt og bátar geymdir þar á vetrum“(Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir I. Handrit. Örnefnastofnun).

„Fyrir ofan Kambinn var rétt, Stekkjarrett“(Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir I. Handrit. Örnefnastofnun).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústanna þarf að rannsaka þær frekar. Grafa þyrfti skurð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

157

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

28.05.2008

GPS Staðsetning

E 365808 N 412009

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

29

Skekka

3

Tegund minja

Byrgi

Tilgáta/Niðurstaða

Fiskbyrgi

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í dálitilli aflíðandi, grasi grónni og grýttri brekku um 20 m SA af sjó og um 300 m VNV af mastri.

Heimildir og munnmæli

Kristján Eldjárn. Leiruvogur og Þerneyjarsund. Árbók hins íslenska fornleifafélags 1980. Reykjavík 1981. bls. 32.

Lýsing

Fiskbyrgi.

3x4 m (NV-SA).

Veggir úr grjóti; 1 m á breidd og 0.3-0.8 m á hæð. Illa hlaðið.

Veggir dálítið mosavaxnir og byrgið er grasi gróið að innan.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti prufuholu til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

157

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfnes

Nr

Heiti

Undirnr.

2

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

28.05.2008

GPS Staðsetning

E 365806 N 411945

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

18

Skekka

3

Tegund minja

Byrgi

Tilgáta/Niðurstaða

Fiskbyrgi

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Lélegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

5

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í aflíðandi grasi grónni og grýttri brekku um 50 m SA við sjó og um 300 m VSV við mastur á Glóruholti.

Heimildir og munnmæli

Kristján Eldjárn. Leiruvogur og Þerneyjarsund. Árbók hins íslenska fornleifafélags 1980. Reykjavík 1981. bls. 32.

Lýsing

Fiskbyrgi.

3x4 m (NV-SA).

Veggir úr grjóti; 1 m á breidd og 0.1-0.3 m á hæð. Illa hlaðið.

Veggir dálítið mosavaxnir og byrgið er grasi gróið að innan.

Byrgið er alveg hrúnið

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti prufuholu til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

157

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

3

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 365825 N 411893

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

12

Skekkja

3

Tegund minja

Byrgi

Tilgáta/Niðurstaða

Fiskbyrgi

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Liggur í dálítilli aflíðandi brekku, vel grónni og grýtttri. 200 m NV af mastri og um 100 SA vík SV af Álfsnesvík.

Heimildir og munnmæli

Kristján Eldjárn. Leiruvogur og Þerneyjarsund. Árbók hins íslenska fornleifafélags 1980. Reykjavík 1981. bls. 32.

Lýsing

Fiskbyrgi.

3x4 m (NV-SA).

Úr grjóti; breidd veggja 1 m og um 0.2-0.3 m á hæð.

Byrgið er hlaðið ofan á og við stóra grjóthnullunga.

Byrgið er grasi gróið að innan.

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti prufuholu til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

157

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

4

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

28.05.2008

GPS Staðsetning

E 365772 N 411936

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

14

Skekka

3

Tegund minja

Byrgi

Tilgáta/Niðurstaða

Fiskbyrgi

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

5

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í aflíðandi grasi grónni og grýttri brekku sem lítillega er farin að blása upp um 40 m SA við sjó og um 300 m VSV við mastur á Glóruholti. Rétt um 10 m V af Fiskibyrgi 157:3.

Heimildir og munnmæli

Kristján Eldjárn. Leiruvogur og Þerneyjarsund. Árbók hins íslenska fornleifafélags 1980. Reykjavík 1981. bls. 32.

Lýsing**Fiskbygi.**

2x2 m (N-S).

Úr grjóti; breidd veggja um 0.5 m og hæð þeirra er um 0.4-0.6 m. Þó er erfitt að segja til um það nákvæmlega sökum þess hversu vel gróið byrgið er. Aðeins glittir í steina á stöku stað.

Teikning/LjósmyndLjósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti prufuholu til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

157

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfnes

Nr

Heiti

Undirnr.

5

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

28.05.2008

GPS Staðsetning

E 365733 N 411940

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

12

Skekka

3

Tegund minja

Byrgi

Tilgáta/Niðurstaða

Fiskbyrgi

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

5

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í grasi grónni og grýttri, aflíðandi brekku um 20 m ASA við sjó.

Heimildir og munnmæli

Kristján Eldjárn. Leiruvogur og Þerneyjarsund. Árbók hins íslenska fornleifafélags 1980. Reykjavík 1981. bls. 32.

Lýsing

Fiskbyrgi.

4x5 m (NNA-SSV).

Úr grjóti; veggir 1 m á breidd og 0.1-0.3 m hæð. Þó er erfitt að segja til um það nákvæmlega sökum þess hversu vel gróið byrgið er.

SA-hliðin greinilegust.

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti prufuholu til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

158

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 366062 N 411790

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

26

Skekkja

3

Tegund minja

Hleðslur

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1900-

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

2

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í dálítilli aflíðandi brekku, vel grónni en um leið með mikið af steinum í kring. 100 m VNV af mastri.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Hleðslur.

1.4x1.2 m (VNV-ASA (Rýmið sem hleðslurnar afmarka)).

Úr grjóti; 0.2-0.3 m á breidd og 0.1-0.6 m á hæð.

Engin garðlög sjást. Illa hlaðið. Timbur og bárujárn liggur í og við hleðslurnar.

Hleðslurnar eru ekkert grónar.

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti prufuholu til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

159

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Fálkavarða

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 366095 N 411709

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

30

Skekkja

3

Tegund minja

Varða

Tilgáta/Niðurstaða

Landamerkjavarða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

4.5

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

4.5

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Stendur á 2-3 m háum grasi vöxnum og grýttum hól um 200 m NNV af Víðisnesi og um 50 m VSV af möstrum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Álfsnes. Ari Gíslason skráði. Handrit. Örnefnastofnun.
Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir II. Handrit. Örnefnastofnun.

Lýsing**Varða.**

1x1.2 m (A-V).

Úr grjóti; 1 m á hæð. Hefur verið endurhlaðin í seinni tíð. Efstu steinar lítið sem ekkert grónir en botn vel gróinn og sokkinn.

Varðan er landamerkjavarða og hádegismark frá Álfsnesi.

Teikning/ljósmyndLjósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi vörðunnar þarf að rannsaka hana frekar. Mæla þyrfti nákvæman GPS punkt og taka af henni góða ljósmynd. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

159

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

2

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 366095 N 411709

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

30

Skekkja

3

Tegund minja

Garður

Tilgáta/Niðurstaða

Landamerkjagarður

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Lélegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

4

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

4

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Áfastur Fálkavörðu 159:1 og liggur frá henni í A.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Garður.

Sést á um 30 m kafla. Úr grjóti; 0.3-0.4 m á breidd og 0.1-0.3 m á hæð. Einföld steinaröð. Verulega sokkinn og þónokkuð grasi gróinn. Hefur líklegast verið landamerkjagarður.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðsins þarf að rannsaka hann frekar. Grafa þyrfti skurði, einn eða tvo, til að kanna umfang og eðli hans. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

160

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 367045 N 412968

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

58

Skekkja

3

Tegund minja

Varða

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Talsverð

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

3

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

3

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Stendur á lágum, grýttum og grasi vöxnum hól á Háheiðinni um 300 m NA af urðunarsvæði Sorpu og um 200 m SA af Djúpuvík.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Varða.

2.5x3 m (NV-SA).

Úr grjóti; 1.4 m á hæð.

Lítillega mosavaxin en botn vel gróinn grasi.

SA-hlið hrunin.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi vörðunnar þarf að rannsaka hana frekar. Mæla þyrfti nákvæman GPS punkt og taka af henni góða ljósmynd. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

161

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.03.2008

GPS Staðsetning

E 365520 N 413228

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

29

Skekka

3

Tegund minja

Varða

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Landeyðing

Hætta

Engin

Ástand

Ágætt

Aldur

1900-

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

2

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Stendur úti við sjó alveg fremst á Höfða um 300 m NNV við bæjarhús á Álfsnesi.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Varða.

0.5x0.6 m (NV-SA).

Úr grjóti; 1 m á hæð.

Ekkert gróin. Mjög ungleg að sjá en gæti verið hlaðin á gömlu vörðustæði.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi vörðunnar þarf að rannsaka hana frekar. Mæla þyrfti nákvæman GPS punkt og taka af henni góða ljósmynd. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

162

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 365589 N 412882

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

34

Skekka

3

Tegund minja

Varða

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ekkert

Hætta

Engin

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

2

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Stendur á 1 m hárrí klöpp á Höfða um 100 m A við sjó og um 300 m NV við Álfsnes.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Varða.

1x1.2 m (N-S).

Úr grjóti; 0.5 m á hæð.

Botn vörðunnar er vel gróinn sinu og mosa en að ofanverðu er varðan ekkert gróin. Hefur hugsanlega verið endurnýjuð í seinni tíð.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi vörðunnar þarf að rannsaka hana frekar. Mæla þyrfti nákvæman GPS punkt og taka af henni góða ljósmynd. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

163

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Álfn

Undirnr.

1-3

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

Viðmiðun

M.y.s.

Skekkja

Tegund minja

Býli

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ábúð

Hætta

Lítill

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Hátt

Einkunn

7

Varðveislugildi

Hátt

Einkunn 2

7

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Grasi grónar grundir, en dálítið grýttar, liggja frá holtinu Háheiði norðan við bæinn meðfram urðunarsvæði Sorpu austanmegin og Höfða vestanmegin að Álfsnesvík og Tjörninni sunnan við túnið.

Heimildir og munnmæli

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Gullbringu- og Kjósarsýsla. 3. Bindi. Kaupmannahöfn 1943.
Mannatal á Íslandi árið 1703. Reykjavík 1924-1947.
Landnám Ingólfs. Safn til sögu þess. 2. Bindi. Ýmsar ritgerðir. Reykjavík 1936.
Landnám Ingólfs. Safn til sögu þess. 3. Bindi. Sýslu og sóknarlýsingar. Reykjavík 1937.
Örnefnaskrá. Álfsnes. Ari Gíslason skráði. Handrit. Örnefnastofnun

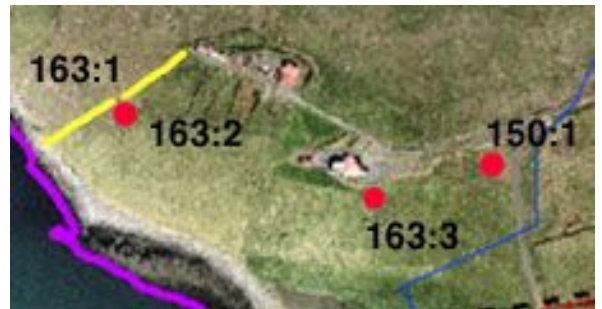
Lýsing

Býli.

Býlið hefur náð frá Djúpuvík í norðri að Fálkavörðu í suðri og afmarkast af sjónum í vestri og Sveigsmýrum og Smáholtum í austri. Rústirnar eru allar í góðu ástandi og lítt raskaðar. Rústirnar eru þó allar tiltölulega ungar. Við íbúðarhúsin og steinsteypt skepnuhús eru mjög ungir matjurtargarðar sem verða ekki skráðir hér frekar.

Álfsness er getið í Jarðabókinni og í manntalinu sem gart var árið 1703.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústanna þarf að rannsaka þær frekar. Leita þarf áhlits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

163

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

1

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 365784 N 412631

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

26

Skekka

3

Tegund minja

Garður

Tilgáta/Niðurstaða

Túngarður

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ábúð

Hætta

Lítill

Ástand

Sæmilegt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

4

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

4

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Liggur frá nútíma skepnuhúsum við Álfsnes í VSV að sjó. Um miðbik garðsins er áfast beitarhús 163:2.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Túngarður.

Ca. 200 m (ANA-VSV).

Úr grjóti; 0.8-1.2 m á breidd og um 0.2-1 m á hæð.

Garðurinn er á lítið gróinn grasi en mosavaxinn á kafla.

Teikning og mynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðsins þarf að rannsaka hann frekar. Grafa þyrfti skurði, einn eða tvo, til að kanna umfang og eðli hans. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

163

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Tákntala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Undirnr.

2

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 365725 N 412588

Viðmiðun

Isn 82

M.y.s.

22

Skekkja

3

Tegund minja

Rúst

Tilgáta/Niðurstaða

Beitarhús

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ábúð

Hætta

Lítill

Ástand

Ágætt

Aldur

1550-1900

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Talsvert

Einkunn

6

Varðveislugildi

Talsvert

Einkunn 2

6

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í túni Álfsness í aflíðandi grasi grónni brekku. Áfast túngarði 163:3 um 200 m NV af íbúðarhúsunu.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

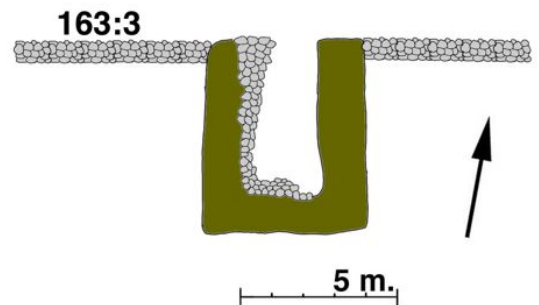
5x6 m (NNV-SSA).

Veggir úr grjóti (og torfi); 1-2 m á breidd og 0.5-1.3 m á hæð.

Garðlög sjást mjög vel að innanverðu og á köflum að utanverðu. Dyr eru á rústinni til NNV. Mikið af grjóti úr veggjum VSV- og SSA-hliðar hefur hrunið inn í rústina.

Rústin er nokkuð vel gróin grasi og mosa.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti skruð til að kanna umfang og eðli rústarinnar en einnig til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf álits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

Fornleifaskrá

Aðalnr.

163

Sýsla

Gullbringusýsla

Sveitarfélag

Reykjavík

Táknatala

0000

Landareign

Álfsnes

Nr

Heiti

Hulduhóll / Hóllinn

Undirnr.

3

Skrásetjari

Sindri Ellertsson Csillag

Dags.

26.05.2008

GPS Staðsetning

E 365981 N 412477

Viðmiðun

Isn 93

M.y.s.

15

Skekkja

4

Tegund minja

Þjóðtrú/Álfhóll

Tilgáta/Niðurstaða

Verk

Álf 08

Fjöldi

1

Hættumat

Ábúð

Hætta

Lítill

Ástand

Ágætt

Aldur

Í eyði

Tímab. hættumat

Sorpurðun

Tímab. hætta

Lítill

Merkja?

Nei

Minjagildi

Lítið

Einkunn

2

Varðveislugildi

Lítið

Einkunn 2

2

Friðlýsa?

Nei

Friðlýst?

Nei

Hvenær

Lega og staðhættir

Í túni Álfsness í aflíðandi grasi grónni brekku um 20 m SA af íbúðarhúsunum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir I. Handrit. Örnefnastofnun.

Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir II. Handrit. Örnefnastofnun.

Lýsing

Þjóðtrú/Álfhóll.

5x7 m (ASA-VNV); um 2 m á hæð. Mjög vel grasi gróinn.

Um hólinn segir í örnefnaskrá: „Í honum var talið huldufólk, og sá B[irgir] K[ristjánsson] eitt sinn huldukonu þar í grennd“ (Örnefnaskrá. Álfsnes. Athugasemdir I. Handrit. Örnefnastofnun.).

Teikning/Ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Sindri Ellertsson Csillag

Filma nr./teg. myndar

Fuji FinePix S7000

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústatinnar þarf að rannsaka hana frekar. Grafa þyrfti prufuholu til að ganga úr skugga um hvort eldri minjar finnist undir henni. Leita þarf áhlits Fornleifaverndar ríkisins og sæta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.